

Evropa in Evropejci 1950–2020. 70. obletnica Schumanove deklaracije

Vodnik za razlago razstave: »Dejanska solidarnost (De Facto Solidarity)«

Predgovor

Solidarnost je bila vedno pomemben element v procesu evropske integracije; je izraz, ki je zaznamoval ta proces že od začetka. Najdemo ga že v prvih poskusih kohezije med evropskimi državami kot vodilno načelo sodelovanja in kot del pravnega okvira evropskega povezovanja. V tem okviru je Robert Schuman v svoji izjavi zapisal: »Evropa ne bo nastala naenkrat ali v skladu z enotnim načrtom. Gradila se bo s pomočjo konkretnih dosežkov, ki bodo najprej oblikovali dejansko solidarnost.« Zanimivo je razmisliti o konceptu »dejanske solidarnosti,« saj je v njegov razvoj vključena dinamika in odnos, ki spodbujata nenehno sodelovanje, ki sčasoma dozoreva in raste.

Mogoče je videti, kako se na različnih področjih evropskih politik, regionalne politike, azila, sodelovanja v razvoju ali v sami Ekonomski in monetarni uniji nenehno uveljavlja načelo solidarnosti, ko je treba obstoječo zakonodajo razlagati ali nadalje izpopolnjevati. »Dejanska solidarnost« v okviru Schumanove deklaracije–sama po sebi ni pomenila pogodbe, ampak je vsebovala pomen skupnega sporazuma, ki je bil zavezujoč za države, ki so želele sodelovati (»Vzpostavitev te močne produktivne enote, odprta za vse države, ki želijo sodelovati«).

Z Lizbonsko pogodbo je to načelo dobilo še globji pomen. Ugotoviti je mogoče različne dimenzije solidarnosti v smislu skupnih ciljev [Naslov 1, čl. 3 (3) PEU]: solidarnost med državami članicami (»Spodbuja ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo ter solidarnost med državami članicami«).

Solidarnost med državami članicami in posamezniki ter med generacijami (»Borila se bo proti socialni izključenosti in diskriminaciji ter spodbujala socialno pravičnost in zaščito, enakost žensk in moških, solidarnost med generacijami in zaščito otrokovih pravic«).

Toda kaj ta koncept evropske solidarnosti pomeni? Kako se je ta kocept uporabljal do sedaj? Kako lahko koncept evropske solidarnosti izvajajo državljani?

V razstavi je predstavljen izraz »dejanska solidarnost« in ponazorjen z različnimi primeri konkretnih dejanj, ki jih je mogoče zaslediti v nekaterih dokumentih, ki opisujejo faze in posebne trenutke, povezane z njo.

Začetni pristop in začetna razmišljanja

Na kaj pomislite ob izrazu »solidarnost«?

Svoje ideje in dognanja o tem konceptu izmenjate z drugimi udeleženci razstave.

→ Uporabite lahko razdelek »1. Diskusija« v modulu »Moje pripombe k razstavi«, kjer lahko zapišete svoje ideje in razmišljanja.

Spodaj imate na to temo navedenih nekaj primerov kolektivnih razmislekov dijakov iz Firenc.

Razmišljanje o ključnem sporočilu Schumanove deklaracije: solidarnost (»Dejanska solidarnost«). Srednja šola, Firence, november 2019, Izobraževalni program HAEU.

- Solidarnost je »svoj prosti čas nameniti nečemu drugemu kot sebi« ;
- »Biti vzdržan je način, kako biti solidaren«;
- S solidarnostjo izražamo »občutek bratstva in empatijo do drugih«;
- Solidarnost je mogoče razumeti kot »pripravljenost«;
- Solidarnost pomeni »Prenos na mlajše generacije«.

Presenetljivo je, kako se vzbujajo čustva, ko govorimo o solidarnosti. Razlog je v tem, da na pojem gledamo tako s stališča posameznika ali skupine ter hkrati tudi s percepcije vsake evropske države. Ali je potemtakem mogoča enotna razlaga pojma solidarnosti?

Branje dokumentov in pregled osnovnih virov preko razstave

Oglejte si posnetek Roberta Schumana med zasedanjem Evropske parlamentarne skupščine v Strasbourg (Francija), leta 1958 (uvodni senat)

Vzemite si nekaj časa in preberite besedilo Schumanove deklaracije, kjer so poudarjeni pojmi in stavki, ki vas zadevajo, poleg odlomka o »dejanski solidarnosti«. (Pomagajte si z dokumentom, pripravljenim za razstavo, ki ga lahko najdete v opombah) Zapišite dva koncepta ali ideje, o katerih bi želeli izvedeti več, pri čemer boste črpali navdih iz svojih prvih branj Schumanove deklaracije.

→ Uporabite razdelek »2. Zapis ključnih konceptov« v modulu »Moje pripombe k razstavi«.

Medsebojne povezave razstavnih eksponatov

Opazujte razstavni eksponat (panel) 1, ki je bil namenjen temi miru, razstavni eksponat (panel) 2, ki je namenjen »dejanski solidarnosti« in slednji razstavni eksponat VII, ki je namenjen »delavcem.« Pri tem se predvsem osredotočite na vrsto gradiva in povezavo med različnimi viri (pisnimi ali avdiovizualnimi). Ali lahko najdete povezavo med njimi?

Nadaljujte z ogledom tematskih panelov in si na povezavah, ki jih najdete v zvezi z »dejansko solidarnostjo«, dodajte nekaj opomb, da preverite, ali obstajajo morebitne povezave do konceptov, ki ste jih zapisali. Zapišete lahko bodisi stavke iz različnih uradnih dokumentov, ki jih najdete v opombah, bodisi drugih dokumentov, za katere se vam zdi, da so povezani s to temo (fotografije, avdio posnetki, intervjuji, plakati, besedila, skice).

→ *Uporabite razdelek »3. Vizualizacija EU skozi vire« v modulu »Moje pripombe k razstavi«.*

Spomin posameznika in institucionalni spomin

Do sedaj je vsebino razstavnih eksponatov vodila tema »dejanska solidarnost«. Sedaj razmislite o tem, kako lahko ta koncept najde nova sredstva za izražanje le tega: kot primer vam lahko služijo primeri posameznikov, ki so sodelovali in prispevali k evropskemu povezovanju. Oglejte si razstavni eksponat: »Glasovi Evrope.« Razmislite o različnih razlogih, zaradi katerih so ti posamezniki naklonjeni EU in, ali delite njihovo prepričanje?

→ *Uporabite razdelek »3. Vizualizacija EU skozi vire« v modulu »Moje pripombe k razstavi«.*

Ponovni pregled

Poskusite opredeliti pojem »dejanska solidarnost« z vaše osebne perspektive in z uporabo razstavnega gradiva, ki ste si ga ogledali. Poskušajte odkriti in opredeliti same temelje »dejanske solidarnosti« in pri tem razmislite o povezavah med konkretnimi dejanji in kako jih je mogoče uporabiti v vsakdanjem življenju državljanov, ki so pomemben del prava Evropske unije.

Pustite vprašanje ali pripombo

Oglejte si gradivo na zaključnem panelu in poskusite odgovoriti na vprašanje: »Kaj Evropa pomeni danes?« Pri tem si lahko pomagate z vsebino razstave.

Opomba: Da bi bil vaš obisk razstave čim bolj navdihujoč, svetujemo, da natisnete modul »Moje pripombe k razstavi«, v katerega lahko zapišete svoja razmišljanja.